

De tiende plaag

Periodethema: Mozes

Exodus 11: 1-10 en 12: 29-40

a. Aankondiging van de tiende plaag (Ex. 11)

UITLEG VAN DE TEKST

Na de negende plaag wil Farao Mozes niet meer zien. De man Gods verlaat echter niet direct het paleis. Op indrukwekkende wijze kondigt Mozes in de verzen 4-8 de laatste en allerswaarste plaag aan. De Heere heeft deze plaag aan hem bekendgemaakt, zie vers 1-3 en 9-10. Midden in de nacht zal de Heere door Egypte gaan en alle eerstgeborenen zullen sterven. Zonder enige uitzondering en zonder aanzien des persoons. Van de eerstgeborene van Farao tot de eerstgeborene van de dienstmaagd en ook alle eerstgeborenen van het vee. Het hele land zal in rouw gedompeld worden. Groot verdriet zal in Egypteland gevonden worden, maar in het land Gosen, onder het volk Israël, zal het stil zijn. Dan zullen de knechten van de Farao tot Mozes komen en hem smeken om met het volk te vertrekken. De onheilsboodschap van Mozes wordt aangehoord, maar niet geloofd. Mozes verlaat het paleis 'in hitte des toorns', d.w.z. in grote boosheid. Tegen het volk Israël moet Mozes van de Heere zeggen dat ze naar de Egyptenaren toe moeten gaan en daar zilveren en gouden vaten eisen. Dat doen ze en ze krijgen wat ze vragen. Hoe dat komt? In vers 3 wordt vermeld dat de Heere het volk genade gaf in de ogen van de Egyptenaren. Daarbij is Mozes ook een gezien man, niet bij de Farao, maar wel bij zijn knechten en bij het volk van Egypte.

TER OVERWEGING

Ook wij zullen eenmaal moeten sterven. Het is het loon op de zonde. 'Ten dage als ge daarvan eet,

zult gij de dood sterven', sprak God in hof van Eden. De mens heeft gegeten en moet sterven. Aan Farao wordt de datum bekendgemaakt waarop de eerstgeborenen zullen sterven. Wij weten het uur van onze dood niet. Het kan vandaag of in de komende nacht zijn. Om te sterven hoeven we helemaal niet oud of ziek te zijn. Ook jonge, groene blaadjes kunnen vallen. Het leven is een damp, de dood wenkt ieder uur. Je moet er wel bereid voor zijn. Die Hem vroeg zoeken, zullen Hem vinden!

b. Werkelijkheid van de tiende plaag (Ex. 12: 29-40)

UITLEG VAN DE TEKST

Wat Mozes in naam van de Heere heeft aangekondigd, gebeurt. In die nacht doodt de Heere alle eerstgeborenen van Egypte. Van de oudste zoon van de Farao tot de oudste uit de gevangenis. Ook alle eerstgeborene dieren sterven. Aan de huizen van de Israëlieten waar het bloed aan de deurposten is, gaat de engel des verderfs voorbij.

Als de Farao hoort wat er gebeurd is, beveelt hij dat de Israëlieten moeten vertrekken. Tegen de achtergrond van het feit dat de Farao eerder gezegd had, dat hij Mozes niet weer zou zien en de reactie daarop van Mozes is het niet onmogelijk, dat de hovelingen van Farao dit bericht hebben overgebracht. Farao blijft ondanks alles wat er gebeurde als machthebber optreden. Hij zal in zijn achterhoofd hebben gehouden dat de Israëlieten, nadat zij een offerfeest voor de Heere hebben gehouden, weer terug zullen keren naar zijn land. Voor dat offerfeest hebben de Israëlieten schapen

en runderen nodig. Die mogen ze meenemen. Het valt hier op dat Farao Mozes en Aäron om een zegen vraagt, dat duidt erop dat hij ondanks zijn halsstarrigheid de God van Israël als meerdere erkent. De Egyptenaren hebben intussen maar één verlangen en dat is het vertrek van de Israëlieten. Ze zijn bang dat ze, als het volk langer blijft, allemaal zullen omkomen. Het vertrek van de Israëlieten heeft zo veel weg van een verdrijving. Er is zelfs geen tijd meer om het brooddeeg te laten rijzen. Het brooddeeg, al dan niet in vaten, wordt in kleden gewikkeld en meegenomen. De Israëlieten nemen op het bevel van Mozes ook zilver, goud en kleding van de Egyptenaren mee. Die geven dat maar wat graag, zo blij zijn ze dat de Israëlieten weggaan. Ze verlaten dan ook overladen met geschenken Egypte. De tijd van slavernij en verdrukking is definitief voorbij. Ze vertrekken uit Raämses en reizen naar Sukkot. Bij die plaats, waar een Egyptisch legerkamp was gestationeerd, slaan ze hun tenten op. Daar bakken ze ongezuurde koeken van het deeg dat ze meenamen. Het aantal mannen dat wordt genoemd, is indrukwekkend. Inclusief vrouwen en kinderen komt men dan op meer dan twee miljoen mensen. Naast Israëlieten bevinden zich ook andere bevolkingsgroepen in de stoet die Egypte verlaat. Zij zullen uit wanhoop mee gevlucht zijn met het volk. Later blijkt dat het vooral mensen van een niet al te best gehalte zijn. Dit gedeelte sluit af met de vermelding van de tijd die de Israëlieten in Egypte verbleven: 430 jaar nadat Jakob in Egypte aankwam (anderen zeggen nadat Abraham in Kanaän aankwam), vertrekken ze uit het diensthuis. Deze gebeurtenis zal in de toekomst herdacht moeten worden tijdens de viering van het Pascha.

TER OVERWEGING

De bevrijding uit het diensthuis van Egypte is een beeld, een voorbeeld, van de bevrijding van het diensthuis van de zonde. Wij zijn slaven van de vorst der duisternis, de koning der verschrikking. De duivel is een even hardnekkig onderdrukker als Farao. Bevrijding uit dat diensthuis is alleen mogelijk door Christus, Die de dood is ingegaan om slaven uit de macht van de dood te redden.

Benadruk maar waarom er niemand van de Israëlieten werd gedood. Overal moesten de bovendorpels en de beide zijposten van de huizen van het volk Israël ingesmeerd worden met het bloed van een éénjarig volkomen mannelijk lam. Wat ligt hier een heerlijke boodschap in. Naar recht hadden ook alle eerstgeborenen van Israël de dood moeten serven. Maar in Zijn grote ontferming en genade beschikte God een lam. Een lam dat plaatsvervangend stierf en in wiens dood verzoening lag voor de zonden van het volk. Aan het bloed van het lam ziet de verderfengel: het oordeel is hier al voltrokken. Er is al gerechtigheid geschied. Wanneer Ik het

bloed zie, zal Ik ulieden voorbijgaan. Het Pascha wijst op Christus. Op het plaatsvervangend lijden en sterven van het Lam Gods. Zoals het lam geen gebrek mocht hebben, zo had het Lam Gods geen gebrek, d.w.z. Hij was zonder zonde. Als een lam werd Hij ter slachting geleid. Hij moest sterven. Zonder bloedstorting geschiedt er geen vergeving. Alleen Zijn bloed redt van de dood. In Hebr. 11: 28 wordt vermeld op welke wijze Mozes dit alles heeft gedaan: 'door het geloof heeft hij het pascha uitgericht en de besprenging des bloeds, opdat de verderver der eerstgeborenen hen niet raken zou.' Mozes beaamde dat het bloed van het lam nodig was. Anders zou Gods oordeel ook in de huizen van Israël komen en hij geloofde, hij vertrouwde dat de Heere voorbij zou gaan, als dat bloed op de deurposten was. Het geloof blijkt uit de voorbereidingen die ze treffen. Is het bloed van Christus al aan de deurpost van ons hart? Dat wijst op de toepassing door de Heilige Geest. Het ware geloof aanvaardt Gods oordeel over alle zonde en ongerechtigheid, maar leert ook vluchten naar en schuilen achter het bloed van het Lam. Daar alleen en nergens anders zijn we werkelijk veilig. Zonder en buiten dat bloed komen we om. Laten we dat bloed niet onrein achten, maar met al onze zonden schuilen achter dit bloed. Daar past nu de grootste zondaar achter. Niemand wordt verlost door vergankelijke dingen, maar door het dierbare bloed van Christus (Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 21). De Egyptenaren voelen zich gedrongen geschenken te geven aan de Israëlieten. Ze willen hen koste wat kost kwijt voor er nog erger dingen gebeuren. Leg er nadruk op dat de Heere hier achter zit. Hij overlaadt de Israëlieten met geschenken. We mogen die geschenken ook zien als een vergoeding voor de jarenlange onderdrukking en slavenarbeid.

GELOOFSLEER

Wie nadenkt over wat er tijdens de tiende plaag gebeurd is, kan wel huiveren. Alle eerstgeborenen die gedood werden. Is dat niet oneerlijk of wreed van God? Om dit te begrijpen en ook om Gods eeuwige oordeel na dit leven te begrijpen moeten we terug naar de zondeval. Alleen wanneer we daar goed zicht op hebben, kunnen we deze geschiedenis begrijpen. Artikel 15 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis spreekt over de erfzonde:

Van de erfzonde: 'wij geloven dat door de ongehoorzaamheid van Adam de erfzonde uitgebreid is geworden over het ganse menselijk geslacht; welke is een verdorvenheid der gehele natuur en een erfelijk gebrek, waarmede de kleine kinderen zelfs besmet zijn in hunner moeders lichaam en die in den mens allerlei zonden voortbrengt, zijnde in hem als een wortel daarvan; en zij is daarom zo lelijk en gruwelijk voor God, dat zij genoegzaam is

om het menselijk geslacht te verdoemen. Zij is ook zelfs door den Doop niet ganselijk tenietgedaan, noch geheel uitgeroeid, aangezien de zonde daaruit altijd als opwellend water uitspringt, gelijk uit een onzalige fontein; hoewel zij nochtans den kinderen Gods tot verdoemenis niet toegerekend, maar door Zijn genade en barmhartigheid vergeven wordt; niet om in de zonde gerust te slapen, maar opdat het gevoel van deze verdorvenheid de gelovigen dikwijls zou doen zuchten, verlangende om van het lichaam dezes doods verlost te wor-

den. En hierin verwerpen wij de dwaling der pelagianen, die zeggen dat deze zonde niet anders is dan uit navolging.'

Alleen tegen de donkere achtergrond van de ernst van de zonde wordt de geschiedenis van de uittocht een heerlijke geschiedenis. Het bijzondere is niet dat de Heere alle eerstgeborenen doodt, maar dat er ontkoming is door het bloed van het Lam.

